

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele 2013. március

HÚSVÉT

A BÉKALENCSE minden kedves olvasójának kellemes húsvéti ünnepeket kívánnak a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai!

HÍREK

2014-ben készül el az Ős-Dráva Látogató- és Bemutatóközpont

Az Ormánság területén elhelyezkedő Szaporca község határában 2014-ben valósul meg a nagyszabású Ős-Dráva Ökoturisztikai Látogatóközpont és Bemutatóhely. A létesítmény a közeli Duna-Dráva Nemzeti Park természeti értékei, a Dráva folyó bemutatása mellett óriási hangsúlyt fektet az ormánsági élet, a hagyományos gazdálkodási formák, a hagyományok élő, interaktív formában történő bemutatására, valamint a természetvédelmi, gazdálkodási, tájhasználati problémákra való figyelemfelkeltésre.

A látogató- és bemutatóközpont az Ős-Dráva Program részeként valósul meg a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság projektjeként, a DDOP Komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása pályázat támogatásával. A program egy komplex, a természeti, társadalmi és gazdasági szférát egyaránt érintő területfejlesztési koncepció, amely hosszútávon a fenntartható fejlődés feltételeit teremtheti meg hazánk egyik leghátrányosabb térségében, az Ormánságban. Az Ős-Dráva Programról az 1242/2012. (VII. 17.) Kormányhatározat rendelkezik.

A látogatóközpont főépülete több funkciót fog ellátni. A vendégek a fogadótérbe érkeznek, ahonnan a térség természeti és kultúrtörténeti értékeit, hagyományait felvonultató kiállítótérbe, illetve az interaktív oktatóterembe léphetnek. Az épülethez kilátótorony is tartozik, melyből a bemutatóközpont területe és a környező táj tekinthető meg. Az épület körül hagyományos tájfajtaikból álló gyümölcsös, valamint fűszer- és gyógynövénykert létesül. A

fogadóépülettől távolabb a térségre egykor jellemző régi magyar háziállatokat (pl. szürkemarha, mangalica, sertés, hucul ló, szamár, juh, baromfi) bemutató épületegyüttest alakítunk ki.

A látogatóközponthoz három tanösvény kapcsolódik. A központi épület és az állatbemutatóhely közötti tanösvény a gyümölcsstermesztés, méhészkedés, kosárfonás, fűszer- és gyógynövény termesztés eszközeit és szakmai fortélyait mutatja be. A két további, hosszabb tanösvény a Dráva-menti tájat mutatja be. A tanösvények tematikája: Ős-Dráva Program, a Dráva élővilága. Az információs táblák mellett többek között madármegfigyelő valamint pihenőhely szolgálja a terület élményszerű bemutatását.

A helyszínen valódi élményt adó természetismereti, környezeti nevelési programok fognak megvalósulni. Lehetőség lesz az iskolai oktatást kiegészítő gyakorlati foglalkozások, szakmai kutatások, vagy terepgyakorlatok lebonyolítására.

A létesítmény egyedisége a másutt ilyen formában nem hozzáférhető tartalom mellett az, hogy legnagyobb része akadálymentes, a mozgáskorlátozottak számára elérhető. A tanösvények hanganyagossal vezetőkkel is végigjárhatók. A táblák és feliratok magyar, horvát és angol nyelvű szövegekkel készülnek el, az információkat a vakok Braille-írással olvashatják. A projekt költségvetése: nettó 1 038 386 480 Ft.

A projekt befejezésének tervezett időpontja 2014. augusztus 31.

EMBER ÉS TERMÉSZET

Medvehagyma

Sokaknak a tavasz a Mecsekben egyet jelent a medvehagymával. A hó elvonultával sok helyen tömegével bújnak elő az avar közül sötétzöld levelei. Az *Allium ursinum* tudományos névvel illetett növény az egyszikűek osztályába, azon belül az amarilliszfélék családjába tartozik. Egész Európában megtalálható, Magyarországon is több középhegységben él. Mindenhol az üde gyertyános-tölgyesek, bükkösök növénye, ahol sokszor már március közepén megjelenik, majd áprilisra zöld szőnyeggel vonja be az erdő talaját. Virágzása is nagyon látványos. A levelek ölelésében fehér hagymavirágot növeszt. A medvehagyma virágzása nagyon szép természeti jelenség. Minden természetkedvelőnek kötelezően ajánlott látnivaló. Több érzékszervünket is megdolgoztatja a jelenség, hiszen a szemünknek gyönyörű látványt ad a virágzó medvehagyma „tenger”, az orrunkban pedig felejthetetlen emléket hagy a mindent beborító hagymaillat.

A medvehagyma azonban nem csupán e miatt népszerű elsősorban. Hagyma volta nemcsak küllemében, de beltartalmában is megnyilvánul. Kiváló tápértékű növény. Leveleit előszeretettel fogyasztják nyersen és különböző ételekben elkészítve egyaránt. Gyűjteni a virágzás előtti időszakban szokták. Mindenkinek fontos tudnia, hogy a gyűjtést milyen keretek között végezheti. A 2009. évi, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény értelmében állami erdőben, nem védett területen, engedély nélkül csak saját szükségletre elegendő mennyiséget szabad gyűjteni. Ez nem haladhatja meg a napi 2 kg-ot. Ennél nagyobb mennyiség szedéséhez a terület kezelőjétől engedélyt kell beszerezni. Az 1996. évi, a természet védelméről szóló LIII. törvény értelmében védett természeti területen bármely növény gyűjtése, a legkisebb mennyiségben is

engedélyhez kötött. Ezek alapján a medvehagyma legismertebb élőhelyén, a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzetben (Lapis, Remete-rét, Szárazkúti pihenő, stb.) a medvehagyma gyűjtése engedélyhez kötött. A szükséges engedélyek a következő szervektől szerezhetők be a térségben:

Védett természeti területre vonatkozó gyűjtési engedély:

- Dél-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Mecsekerdő Zrt. erdészetei

Nem védett természeti területre vonatkozó gyűjtési engedély:

- Mecsekerdő Zrt. erdészetei

*Völgyi Sándor természetvédelmi őr
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság*

PROGRAMAJÁNLÓ

Oszálykirándulás ajánlat: irány a nemzeti park!

Mivel táplálkoznak a gólyák? Hány kilométert repülnek vándorlásuk során? Mi történik a Duna áradásakor a folyó mentén? „Kik laknak” a folyó vizében? Hogyan éltek az emberek az ártéren évszázadokkal ezelőtt? Mindezekre a kérdésekre tartalmas természetismereti oktatási programok keretében kapnak választ a vendégek a Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapanca Tájegységében, a kölkedi Fehér Gólya Múzeumban és a vadregényes tájakon tett kirándulásokon.

A diákok megismerhetik a gólyák világát, és élőhelyük, a dunai ártér működését a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság rátermett oktatóinak segítségével a Fehér Gólya Múzeumban és „kint a vadonban”. A résztvevők az újonnan megszerzett ismereteiket a foglalkoztató füzet feladatainak megoldása segítségével ellenőrizhetik le. A „benti” foglalkozást a terepi kalandok sora követi. A résztvevők megtanulhatják a természetjárás alapvető, általános szabályait, a Duna egykori főága, a Boki-Duna mellett madarakat határozhatnak meg, régi halászati eszközöket tekinthetnek meg. Gyalogosan, vagy lovaskocsival látogatható a fokozottan védett Nagy-rét, ahol a nedves rétek, kaszálók élővilága várja a vendégeket, akik betekinhetnek a hagyományos gazdálkodási módszerekbe, megtudhatják, mi a „haszonvételezés”, közelről szemügyre vehetik a réten legelő szürkemarha gulyát. A folyópartra érve a folyó építő és romboló munkáját lehet tanulmányozni, közben felfigyelve a partifecskék fészkelőtelepére is. Külső-Béda vízi világát kenutúrán érdemes felfedezni, evezés közben szinte biztosan lehet látni vízimadarakat.

A közelben elhelyezkedő Mohácsi Történelmi Emlékhely az 1526. augusztus 29-i mohácsi csata helyszínén nyílt meg 1976-ban. A park területe 1700 katona végső nyughelye. A tömegsírok között II. Lajos király, Szulejmán szultán, Tomori Pál, Kanizsai Dorottya, és sok-sok névtelen vitéz fából kifaragott szobraikat láthatjuk. A fegyvereket, lovakat megidéző sírjelek sokasága eleven mozgást teremt a csendes sírkertben. Az emlékhely Szent Koronát formázó új impozáns kiállító- és kilátóépülete több szinten ad helyet kiállításoknak, melyek között a

korabeli fegyverek ugyanúgy megtalálhatóak, mint a technika XXI. századi színvonalának köszönhető interaktív terepasztal. A kupola formájú felső szinten lévő kilátóból a vendégeknek lehetőségük nyílik a magasból megtekinteni a virágot formázó sírkertet.

Információ: Fehér Gólya Múzeum, 7717 Kölked, Széchenyi u. 1., Tel.: 69/384-208, 30/846-6020

E-mail: info@ [fehergolyamuzeum.hu](mailto:info@fehergolyamuzeum.hu) - www.fehergolyamuzeum.hu

Föld Napja rendezvény Pécsen április 20-án

„Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?” - Denis Hayes amerikai egyetemi hallgató 1970. április 22-én e szavakkal indított mozgalmat a Föld védelmében. A Föld Napja mozgalom mára az egyik legismertebb környezet- és természetvédelmi megmozdulás világszerte, ezernél több szervezet vesz részt benne. Évek óta hagyomány már, hogy Pécsen ilyenkor a Tettyén színes forgatag vár mindenkit a Föld Napja alapeszméje szellemében – idén **április 20-án, 10.00 és 15.00 óra között**. A házigazdák a hagyományoknak megfelelően a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, valamint pécsi és Pécs környéki szolgáltatók, civil szervezetek lesznek. A programok középpontjában a környezettudatos életmód népszerűsítése áll, a „zöldköznapi” jegyében. Játékos formában ismerkedhetünk a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával, a hulladékhasznosítás lehetőségeivel. Megtudhatjuk, miért fontos takarékoskodni az energiával – nem csak a pénztárcánk, hanem a természeti értékek védelme miatt is. A gyerekek vidám kézműves foglalkozásokon, természetes alapanyagokból készíthetnek játékokat és használati tárgyakat. A természetvédelem gyakorlati munkáit is megismerhetjük, például a madárgondozás teendőit. A rendezvényen a korábbi évek hagyományainak megfelelően pecsétgyűjtő játékot is szervezünk. Ennek lényege, hogy a játékban résztvevő kiállítók standjainál feladatot oldanak meg a vendégek, akik a helyes megoldásért cserébe gyűjtőlapjukra pecsétet kapnak, majd a betelt pecsétgyűjtő lapokat a központi információs sátorban a játékban résztvevő intézmények, szervezetek által felajánlott ajándéktárgyra válthatják be.

A program helyszíne: Pécs, Tettye tér, időpontja: 2013. április 20., szombat, 10.00-15.00. A programon való részvétel ingyenes.

Részletes információk, fotók a korábbi évek rendezvényeiről: www.ddnp.hu/foldnapja2013

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai áprilisban és május elején

Április 2.: DDNP Klub

Mérges szépségek – egy veszélyeztetett hullófaj megmentése a Kiskunsági Nemzeti Parkban – Rózsa Anita előadása

Diavetítéses előadás

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Ingyenes.

Április 6.: A kisvasút nyomában túra kisvasutazással

A túrára kisvasúttal indulnak a résztvevők Mesztegnyőről, majd a búsvári állomásonál

leszállva gyalogosan folytatják útjukat. A hajdani erdei vasút töltésén haladva megismerkedhetnek a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet erdeivel, halastavaival, valamint a múltbeli gazdálkodás nyomait is felfedezhetik. A résztvevők megcsodálhatják a természetes erdőtársulások tavaszi virágszőnyegét, és kis szerencsével rétisasokat is megpillanthatnak. A túra résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Telefon: 30/405-4571

Helyszín, időpont: Mesztegyő, kisvasút állomás, 10.00 óra (Gyülekező: 9.30). A túra hossza, időtartama: 6 km, 6 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő + a kisvasút jegyára.

Április 10.: Kis orchidea szakértő - Pecsétgyűjtő program gyerekeknek

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központja játékra invitálja a 7-13 éves diákokat! A játék egy előadásorozat része, ahol a résztvevők rengeteg érdekességet tudhatnak meg a természetvédelem gyakorlati tevékenységeiről, valamint a növényekről, a gombákról és az állatokról. Azok a gyerekek, akik a pecsétgyűjtő sorozat hat programján részt vesznek, ingyenesen látogathatnak el családjukkal (max. 5 fő) a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság egyik szabadon választott túrájára 2013-ban.

Az április 10-i program témája: Minden, amit tudni érdemes Földünk egyik legnépesebb és legszínesebb növénycsaládjáról. Hazánk és a világ orchideacsodái. Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 15.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra. A részvételi díj: 300 Ft/fő.

Április 11.: Vad Magyarország – A vizek birodalma

Török Zoltán filmjének vetítése

A filmet Horváth Zoltán, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársa, egyben a film szakértője mutatja be

Helyszín, időpont: Csurgói Közösségi Ház, 8840 Csurgó, Széchenyi tér 1., 15.00 óra
Ingyenes

Április 13.: Tavaszi virágszőnyeg túra a Mecsekben és a Mára-vár megtekintése - JELVÉNYGYŰJTŐ TÚRA

Hamisítatlan tavaszi sétára invitáljuk a természetkedvelőket a Kelet-Mecsek vadvirágos erdei útjai mentén. A lombfakadást megelőzve tarka virágszőnyeg borítja a szürke bükkösök alját.

A túra során érdekes információkat kapunk a hagymás növények életmódjáról, emellett kevésbé ismert fajok is bemutatásra kerülnek. A Mára-várban vártörténeti kiállítás és szakvezetés segítségével bepillantást nyerhetünk a viharos idők megélt épület múltjába.

Helyszín, időpont: Magyaregregy, Mára csárda, 10.00 óra.

A túra hossza, időtartama: 5 km, 4 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő + a vár belépőjegy ára.

Április 15.: Kis Természetbúvárok Szakköre

A Kis Természetbúvárok Szakkörének foglalkozásain rátermett oktatók segítségével, élményt adó programokon fedezhetik fel a gyerekek az élővilág titkait. Az április 15-i program témája: Élet az erdő mélyén, az avarban.

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 15.00 óra.

A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

Április 20.: A FÖLD NAPJA – szemléletformálás a mindennapokban

A szabadtéri rendezvény környezetünk természeti értékeire, azok megóvására kívánja felhívni a figyelmet. A látogatókat több szervezet képviselői várják hangulatos és interaktív programelemekkel. A résztvevők megismerhetik azokat a módszereket is, amelyekkel környezetünk védelme mindennapjaink részévé válhat. Helyszín, program kezdete: Pécs, Tettye tér, 10.00 óra

Április 27.: Bazsarózsa túra

Országos kitekintésben is jelentős botanikai értéket őriz a 100 hektáron elterülő Nagy-mező, Arany-hegy Természetvédelmi Terület. A egykori gyümölcsösök, legelők, ritkás erdőfoltok védett növények sokaságának jelentenek élőhelyet napjainkban. A világon már csak hazánkban találkozhatunk a fokozottan védett bánáti bazsarózsa életképes populációival. A túra során a különleges növény legjelentősebb állományaiban gyönyörködhetnek a túrázók. Helyszín, időpont: Hosszúhetény, Vásártér, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3-4 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő.

Április 27.: Üрге tanösvény avató túra - JELVÉNYGYŰJTŐ TÚRA

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság legújabb e-tanösvényét végigjárva egy kellemes séta során megismerkedhetünk a Paks környéki homokpuszta sajátos és változatos élővilágával. Helyszín, időpont: Paks, M6-os felüljárójának ürgemezei oldala, 10.00 óra.

A túra hossza, időtartama: 4 km, 3 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő.

(Az eredetileg március 16-ra meghirdetett túra a hóhelyzetre való tekintettel elmaradt. A túrát április 27-én pótoljuk be.)

Május: Orchideaszámlálás a Kelet-Dráva Tájegységben

Az élőlények egyedszáma a környezeti tényezők hatására évenként változik, ez a változás akár negatív, akár pozitív irányban állandósulhat is. A folyamatot csak a rendszeres egyedszámlálással tudjuk nyomon követni. Hazai orchideáinkra különösen jellemző a rapszodikus virágzás. Egyik legimpozánsabb orchideánk a vitéz kosbor. Miközben a területen élő egyéb növény- és állatfajokkal is megismerkedünk, a vitéz kosbor egyik legjelentősebb baranyai élőhelyén az Önök segítségével végezzük el a faj 2013-as monitoringját.

A PROGRAM PONTOS IDŐPONTJÁRÓL HONLAPUNKON ÉS HIRDETMÉNYEINKBEN TÁJÉKOZTATJUK A KÖZÖNSÉGET!

Május 4.: Odúnéző túra a Fekete harkály tanösvényen - JELVÉNYGYŰJTŐ TÚRA

A túrán a résztvevők érdekes – akár kézzel fogható – információkat kaphatnak a zselici erdő életéről: változatos élőhely-típusokat, különféle fafajokat, csodás lágyszárú növényeket és rejtett életmódú állatokat ismerhetnek meg. A varázslatos hangulatú égerligetben kanyargó patak felett pallósorról nyílik lehetőség a vizes élőhely megfigyelésére. Sok érdekes információt lehet megtudni a madárodú-telep jelentőségéről, valamint közléről megfigyelhetők lesznek az odúlakó fajok fiókái is.

Helyszín, időpont: Kaposvár-Töröcske déli vége, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3-4 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

Bemutatóhelyeink nyári nyitva tartása

Több bemutatóhelyünkön változik március-április folyamán a nyitva tartási rend, a nappalok hosszabbodásával a látogatási idő is növekszik. Ezúton tájékoztatjuk kedves vendégeinket bemutatóhelyeink érvényes nyitva tartási rendjéről.

Pécs, Pintér-kert Arborétum

május 1 – szeptember 30.: munkanapokon H-Cs: 8.00-16.00, P: 8.00-14.00, Szo-V és ünnepnapokon: 10.00-18.00

október 1 – április 30.: munkanapokon H-Cs: 8.00-16.00, P: 8.00-14.00

Pécs, Tettyei Mésztfufa-barlang

március 15 – április 30. - K-P: 10.00-17.00, Szo-V: 10.00-18.00

május 1 – október 31. - K-V: 10.00-19.00

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

március 15 – október 15.: naponta 9.00-18.00

október 16 – március 14.: naponta 10.00-15.00

Mohácsi Történelmi Emlékhely

április 1 – október 23. között: H-V 9-18 óráig

október 24 – március 31. között H-V 9-16 óráig

Kölked, Fehér Gólya Múzeum

május 1 – augusztus 31.: keddtől vasárnapig 9.00-17.00

szeptember 1 – április 30.: keddtől szombatig 10.00-16.00

Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentés

Április 1 – október 15.: H: szünnap, K-V: 9-17

Október 16 – március 31.: előzetes bejelentkezéssel

Szársomlyó, szakvezetéses túrák

Szerdától vasárnapig garantált túrák indulnak naponta, 10.00 órakor

Nagyharsányi Szoborpark

Május 1 – szeptember 30.: naponta 9.00-19.00

Április 1-30. és október 1-31.: naponta 10.00-18.00

November 1 – március 31.: naponta 10.00-16.00

A bemutatóhelyek közül mostantól a Tettyei Mésztfufa-barlang, az Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum, valamint a Mohácsi Történelmi Emlékhely *Puebla Kultúra utalvány* elfogadóhely.

[Pécs, Pintér-kert Arborétum](#)

[Pécs, Tettyei Mésztfufa-barlang](#)

[Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum](#)

[Mohácsi Történelmi Emlékhely](#)

[Kölked, Fehér Gólya Múzeum](#)

[Boki-Duna, halászati bemutatóhely](#)

[Barcs-Drávaszentes, Dráva Kapu Bemutatóközpont](#)

[Szársomlyó](#)

[Nagyharsányi Szoborpark](#)

[Zselici Csillagoségbolt-park - Éjszakai túrák előre meghirdetett időpontokban - Éjszakai túrák igény szerint](#)

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu

www.ddnp.hu